

eenheid

onderwijs en onderzoek

binnen de

sociale wetenschappen

Mark Bovens

Eigen achtergrond

- Sociaal Wetenschappelijke Raad
- bestuurskunde, politicologie, rechtsgeleerdheid
- Utrechtse School voor Bestuurs- en organisatiewetenschap (usbo)

Eenheid onderwijs en onderzoek

- docenten doen zelf onderzoek
- onderzoekers zijn ook docenten
 - usbo: kernhoogleraren in 1^e jaar
- eenheid thematiek
 - usbo: samenloop onderzoeks- en onderwijsthema's
- studenten doen zelf ook onderzoek

Sociale wetenschappen

- rechtsgeleerdheid
 - economie
 - maatschappijwetenschappen
 - gedragswetenschappen
-
- 22 (sub)disciplines
 - vele tientallen departementen
 - vele honderden opleidingen

Stand van zaken

'harde' feiten

- bron: *Sectorplan sociale wetenschappen*

'zachte' feiten

- bron: gesprekken en observaties

'harde' feiten

Onderwijs

- zeer hoge instroom studenten
- 46% van het totaal

Aantal ingeschreven studenten

(Bron VSNU/CBS 2013)

Sector	2003	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Landbouw	4.385	5.157	5.695	6.431	7.003	7.406	8.204
Natuur	12.632	16.883	18.075	18.990	20.139	20.778	22.807
Techniek	25.932	27.694	29.168	29.932	30.747	31.205	33.380
Gezondheid	23.527	29.553	30.229	31.209	31.623	31.732	32.520
Economie	31.106	34.020	36.837	38.868	39.442	39.088	39.561
Recht	24.647	27.054	28.197	28.379	28.039	26.776	26.742
Gedrag & Maatschappij	39.179	44.654	47.297	49.331	49.582	47.353	48.024
Taal & Cultuur	25.155	31.037	32.519	33.215	32.284	29.661	29.993
Sectoroverstijgend	663	2.041	2.436	2.777	3.184	4.083	5.170
Totaal	188.096	219.199	231.777	240.741	243.786	239.786	248.247

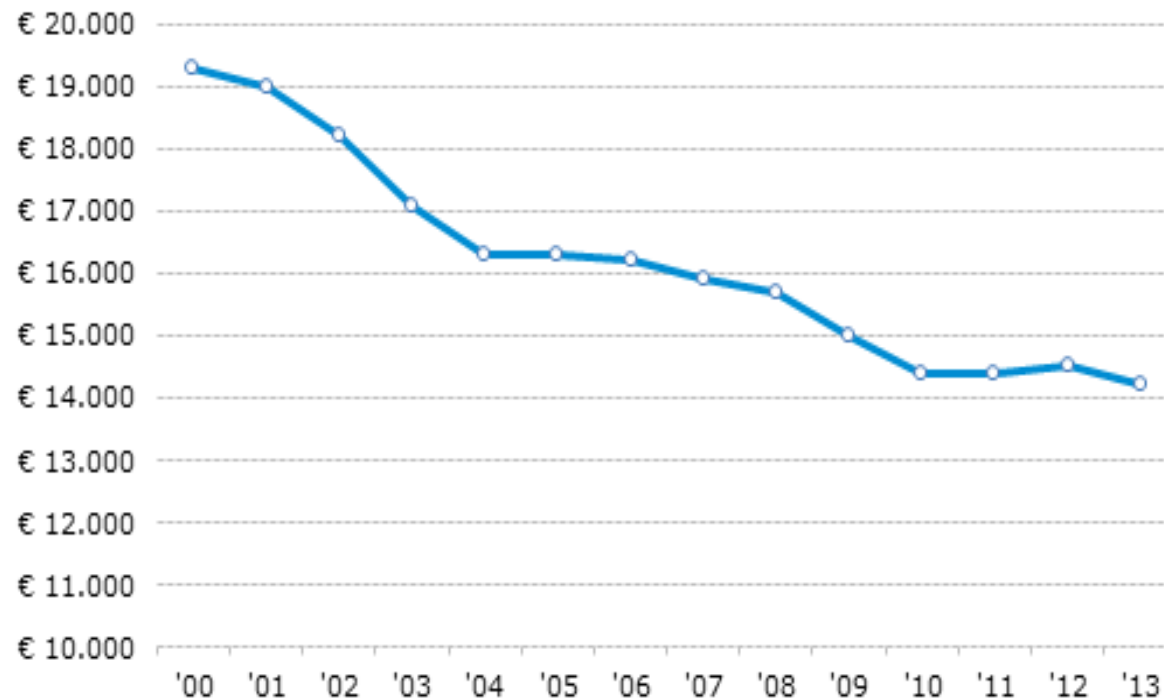
'harde' feiten

Onderwijs

- zeer hoge instroom studenten
- niveau bekostiging SW *laag*
- sterk dalende financiering universiteiten
 - 2002: 19.000; 2013: 14.000

Rijksbijdrage per student, 2000-2013, op prijspeil 2013 Incl. prestatiebekostiging, excl. collegegelden

Bron: Rijksbijdrage: brieven OCW en EZ. Studenten: VSNU/CBS, 1cHO2013.
Prijsindices: CPB/Macro Economische Verkenningen

'harde' feiten

Onderwijs

- zeer hoge instroom studenten
- niveau bekostiging SW *laag*
- sterk dalende financiering universiteiten
- merendeel masters maar 1 jaar

'harde' feiten

Consequenties:

- hoge staf-student ratio
- extensivering onderwijs
- hoge onderwijsbelasting staf
- weinig onderzoektijd docenten
 - eerder 80-20 dan 60-40
- zeer krappe masterfase

'harde' feiten

Onderzoek

- verlaging 1^e geldstroom door Plasterk
- zeer lage toekenning VI NWO: 11,9%
- zeer weinig promotieplekken
- 95-97% studenten wordt geen onderzoeker!

HOOP	Masters				total	Promoties				total	promoties/ 100 masters
	2009-'10	2010-'11	2011-'12	201-'13		2009	2010	2011	2012		
Landbouw	1009	1026	1375	1263	4673	195	205	196	229	825	18
Natuur	2080	2248	2564	2453	9345	602	654	637	672	2565	27
Techniek	3342	3553	3923	3741	14559	603	667	679	688	2637	18
Gezondheid	2028	2544	3144	3476	11192	1157	1200	1279	1394	5030	45
Economie	5519	6976	8909	7512	28316	132	180	205	200	717	3
Recht	4098	4602	5367	4126	18193	130	112	150	148	540	3
Gedrag & Maatschapp	7354	8166	9296	8362	33178	378	400	427	479	1684	5
Taal & Cultuur	3694	4351	5026	3935	17006	302	283	278	326	1189	7

'harde' feiten

Consequenties:

- weinig onderzoeksmiddelen voor docenten
- zeer hoge aanvraagdruk
- uit elkaar groeien van onderwijs en onderzoek

'zachte' observaties

Onderwijs

Bachelor

- steeds vaker domein junior docenten
- steeds meer staf zonder onderzoektijd
- opkomst University colleges

Master

- wel senior docenten en onderzoekers
- researchmaster (2 jaar) is succes

'zachte' observaties

Algemeen

- onderwijs carrière blijft moeizaam
- onderzoek bepaalt loopbaan
 - sterk Mattheus effect rond VI
 - Championsleague van onderzoekers
 - uitkoop uit onderwijs
- forse perverse prikkels
- onderwijs wordt als last gezien
- mismatch aard onderwijs en praktijk

Agenda & discussie

- eenheid bevorderen
 - maximum aan uitkoop
 - minimum aan onderwijstaken
 - toppers ook in BA
- meer praktijkonderzoek/design in MA?
- onderzoek & onderwijs gezamenlijk visiteren?
- financiering onderwijs & onderzoek
 - ontkoppeling?
 - verhoging!